

macerát bosszant, bánt, nyaggat, abajgat, háborgat, kötekedik, piszkál, zaklat, nem hagy békén vkit
machináció cselszövés, cselvetés, törvetés, fondorlat, ármány, áskálódás
maffia ol titkos bűnszövetkezet; *eredetileg a 19. század elején Sziciliában keletkezett és később az Egyesült Államokban és másutt is elterjedt szervezet*
maffia alvilág, szervezett bűnözés, aljas cselszövés
maffa bárgyú, bamba, féleszű, gyámolatlan, mamlasz, málészájú, mulya, balfácán, balfék, ügyetlen, ügyefogyott, együgyű
magazin árucarnok, áruház, vegyeskereskedés; nagykereskedés; raktár, tárház; képes újság
magnó, **magnetofon** csévéelő, hangfelvevő v. hangrögzítő, hanglejátszó, hangvisszajátszó készülék, ricsajdoboz, zajláda, sípláda; ~ **kazetta** → audio-kazetta
magnólia liliumfa, tulipánfa
mainstream ang főáram, áramlat, irányzat dereka, közepe, zöme
majonéz hideg tojásmártás
major őrnagy; tanya, gazdaság, kisbirtok, uradalom
majorátus idősbiség
majoritás (szavazat)többség
makaróni olasz csőtészta; nyelvi egyveleg, habarék, zagyvalék, abajdóc; *szöveg, melyben több nyelv összekeveredik az anyanyelvvvel*
makett hasonmás (kicsi), alakozás; *vmilyen épület, gép, színpadkép kicsinyített mása*
makro- nagy-, óriás-, vminél nagyobb, magasabb rendszerű, hosszú; előtagként vminek nagy méretét, kiterjedését jelöli
makrovilág (érzékszervekkel v. azok kiterjesztésével) érzékelhető világ
makula mocsok, (szenny)holt; erkölcsi fogyatkozás, hiba, bélyeg, szégyenfelt, szeplő; *orv* felt, sárga felt; *éleslátás helye a szemben*
makulátlan szeplőtlen, tiszta, hótiszta, szűz, érintetlen, ártatlan, feddhetetlen, vétlen
malária mocsárláz, váltóláz, forróbetegség, harmadnapos hideglelés, gyújtóványhideg
maliciózus rosszmájú, fullánkös, epés, csipkelődő, csípősen csúfondáros, gonoszkodó, gúnyolódó, gúnyos, gunyoros, rossznyelvű, kárörvendő, kissé rosszindulatú, rosszhiszemű
maligán szeszfok, nedűfok
malőr baj, gond, bonyodalom, bökkenő, baleset, vesződés, kellemetlenség, szerencsétlenség
malter habarcs, vakolatanyag
mamusz otthoni lábbeli, tutyi; *meleg papucs posztóból v. nemezből*
manager ang, **menedzser** intéző, (ügy)vezető, vállalkozó, szervező üzletember, *aki egy vállalkozást irányít; ügyintéző előadóművészek v. versenyzők fellépését, szereplését szervező, intéző, üzletkötő, gazdasági szakember, megbízott*
management ang, **menedzsment** ügyvitel, igazgatás, vezetés
mandátum társadalmi, állami, különösen közérdekű, hivatalos jellegű felhatalmazás, képviselőség (meghatározott időre), megbíz(at)ás, jogosítvány; képviselő megbízó levele; *a Népszövetségnek az első világháború győztes hatalmainak adott megbízása a volt német és török gyarmatok igazgatására; ilyen terület*
mandragóra álomfű, varázserejű fű
mandzsetta kézelő; karvédő (vívókesztyűn); csókarmantyú; *orv* párna *vérnyomásmérő készüléknek a beteg karjára tekert, felfújható párnája*
maneken, **manöken** divatruhákat bemutató személy
manézs fedett lovarda, porond
manifeszt nyilvánvaló, kézzelfogható, érzékelhető, észlelhető; ~**áció** kinyilatkoztatás, kijelentés; érvényre v. felszínre jutás; megnyilatkozás, megnyilvánulás, megjelenés; tüntetés, tiltakozás
manikűr kézápolás, körömápolás; körömfestészet, körömépítés; kéz- és körömápoló
manipuláció bánás, ármányos v. furfangos beavatkozás, befolyásolás, eljárás, kiforgatás, üzelmek
manipulál befolyásol, rászed, rávesz vmire (közvetett eszközökkel, ármánykodva, csalafinta módon, furfangosan); vmivel bánik, hatása alá von, kezel (anyagot, szerszámot)
manométer nyomásmérő

manó törpe, gonosz v. tréfás mesebeli lény
manőver csel, fogás, fortély, húzás, hadgyakorlat, hadmozdulatok, hadi csel, művelet, irányváltoztatás; ügyeskedés, üzelmek
manualitás kézügyesség
manuális kézi, kézzel végzett (munka, szabályozás)
manufaktúra kézműipar; üzemi termelés, *mely a dolgozók munkamegosztásán alapszik*
manuscriptum kézirat
manzárd padlásszoba, padláslakás; *tetőtérben kiépített lakás*
mappa irattartó; térkép
maratoni hosszú, véget nem érő, hosszan tartó, elhúzódó, végnélküli, véget nem érő; ~ **futás** (42 km 195 m hosszú) távfutás; *az ötkarikás játékok egyik versenyszáma, melynek neve a maratoni csata hírvivőjére utal*
margarin művaj, pótvaj, vajpótló
marginalizálódik elszigetelődik, kiszorul (társadalmi rétegeből), a társadalom peremére sodródik, lényegtelené, mellékessé válik, fontosságából veszít
margó lapszél, szegély; üres hely a papírlap szélén
marihuana fű, kender
mariníroz pácol, besóz vagy fűszeres, ecetes lében tartósít
marionett zsinóron rángatott bábu; más akaratának eszköze
markáns jellegzetes, éles (metszésű), erős, erőtéljes, határozott, feltűnő (vonások), kifejező, szembeszökő, tömör, tömény
marketing árutervezés, eladástervezés, forgalmazás-tervezés; *a kereslet, a vásárlók befolyásolása, meggyúrása; a termelés fogyasztói, keresleti igényekhez való igazítása*
markőr pontjegyző
marmelád gyümölcsíz (sűrű, gyárilag készült)
marmota → mormota
maroken fekete szattyán bőr; csömölet R, bordázott felületű női kelme
Mars (bolygó) Hadúr, Hadakozó, Vérszemű csillag; *a háború istene a rómaiaknál*
mars menetelés, induló; Takarodj! Lódulj! Nyomás! Tücs ki! N (kutyához)
marsall tábornagy
masina gép, gépezet, munkagép, készülék; cséplőgép; mozdony
masíroz menetel, vonul; sietve jár-ke
maskara mulatságban viselt álöltözet, álarc v. jelmez; álruhás személy; nevetséges, az illetőhöz nem illő öltözet; így öltözött személy
masli, másli, masni szalagcsokor, csokor
maszek (*magánszektor* rövidítése) magán, saját (bolt, ipar, üzlet)
maszk 'másik arc', álarc, álca, fejjvédő, orrvédő, orr és szájvédő, orvosi álarc, porálarc, sisak
maszkíroz alakít, kikészít (arcot); álcáz, elrejt, elleplez
maszkulin férfias; → feminin, homoszexuális
maszturbáció *orv* nemi önkielégítés
massza tömeg, halom, halmaz, gyurma, keverék
masszázs test(rész) gyúrása, kenése, dögönyözés, gyömöszölés
masszíroz gyúr, gyömöszöl, nyomogat, nyomkod, dögönyöz, dörzsöl
masszív tömött, tömör, súlyos, nehéz, erős
matador *sp* bikahóhér, bikakivégző; *a bikaviadal egyik szereplője, aki megadja a halálos dőfést, a kegyelemdőfést*
matematika mintatan VL; *a létező és elképzelhető minták, valamint a közöttük lehetséges összefüggések tana*
materialista anyagelvű
materializmus az anyag elsődlegességét valló nézet, bölcsélet; anyagi gondolkozás, anyagi javak hajszolása
materialis anyagi, tárgyi; tulajdonnal, pénzzel kapcsolatban álló; ~**ta** anyagi, anyagelvű, gond-

olkodású v. világnézetű
matéria anyag, kábítószer
matiné délelőtti előadás (hangverseny, mozi)
matrae derékalj, ágybetét, szivacs
matriarchátus anyajogú társadalom
matrica anyaminta, betűminta, nyomóminta, öntőminta; lehúzás, levonós kép, levonó, lenyomat
matrikula anyakönyv
matroním anyától származó családnév
matróna (köztisztviselőben álló) idős nő, idős hölgy, öregasszony
matróz hajós, hajóslegény, tengerész, árfi
mat fénytelen, fényezetlen, tompa, fakó, halvány, homályos
matuzsálemi kor igen magas életkor
matúra érettségi vizsga, érettség
mauzóteum síremlék; síremlékül szolgáló díszes építmény
maxima jelmondat, jelige, életelv, irányelv, erkölcsi elv, bölcsesség
maximalista teljességre, tökélyre törekvő, tökélyt igénylő, túl igényes, túl sokat követelő
maximalizál vmit túlhalt (igényt, követelést), a legmagasabb fokra visz
maximális legmagasabb, legnagyobb, legnagyobb mértékű, legtöbb; ~~an~~ nagyon, messzemenően (támogat), rendkívülien, a legmagasabb fokon, a legnagyobb mértékben
maximum legföljebb, nem több mint, felső határ
mazochista önkínzó; *testi kinszenvedésében nemi élvezetet lelő személy*
mágia varázslat; *a természeti és társadalmi jelenségek befolyásolására, gyógyítására v. rontására végzett szertartás*
mágnás főúr, országnagy, főnemes, nagybirtokos
mágnes delej; ~~es~~ delejes, bűvös, igéző, vonzó, varázslatos; ~~tű~~ delejtű
mágus varázsló, jóvendőmondó, álomfejtő; szemfényvesztő bűvész
május ígéret hava, Pünkösöd hava, tavaszutó, Bika hava (*április 21 - május 20*)
mánia felhangoltság; kedvtelés, szenvedély, megszállottság, hóbort, vesszőparipa, rigolya, bolondság, rögeszme, megrögzött szokás
mániákus eszelős, megszállott, hóbortos; túlfűtött; a felhangoltság lelki zavarában szenvedő beteg
március kikelet hava, tavaszelő, böjtmás hava, harmadhó, Halak hava (*február 21 - március 20*)
márka gyári védjegy, védjeggyel ellátott, igazolt áru, termék; minőség
márki országnagy, örgróf; angol, francia, spanyol főnemesi cím, fok, rang
mártír vértanú
masli → masli
mávinform magyar vasúti tudakozó, MÁV tájékoztató, MÁV-hírek
mázli szerencse, jószerecsse
meakulpázik vádolja magát, mentegetőzik, beismer hibát, elnézést, bocsánatot kér
mecénás pártfogó, műpártoló; tudományok és művészetek bőkezű pártfogója
mechanika erőtan, eróműtan, mozgástan, géptan, gépészet; szerkezet, működés
mechanikus *fn* gépész, gépkezelő, szerelő, műszerész; *mn* (erő)művi, gépi, önműködő; gépi szerkezettel működő; gépies, lélekölő, tudattalanul végzett, önmagától végbemenő (munkamenet)
mechanizmus gépezet, géprendszer, gépszerkezet, készülék, műszaki berendezés; működési mód, rendszer
meeset (mohamedán) imaház
meces, *match* *ang* mérkőzés, verseny
medál, **medália** (érdem)érem, kitüntetés
medalion (egyfajta) ékszer, függő érem; *nyak-, kar- óraláncra akasztható érmealakú, néha kis üres tokkal ellátott ékszer*
medicina orvosság, gyógyszer; orvoslás, orvostudomány, orvostan
medika, **medikus** orvostanhallgató

meditáció elmélkedés, szemlélődés, tűnődés
meditál elmélyed, kiüríti az elméjét, elmerül, elmélkedik, szemlélődik, tűnődik, mélézik, elmereng, bölcselkedik, elgondolkodik; mérlegel, fontolgat, latolgat, meghány-vet, rágódik, tépelődik, tanakodik, töpreng
mediterrán földközi-tengeri, Földközi-tenger melléki, középtengeri
mega- (előtag) vmely alapegység milliószorosa; hosszú, nagy, óriási, óriás-, nemzet-, világ-; *előtagként jelöli vminek nagy, mindent átfogó méretét, kiterjedését, óriási mivoltát, vmely alapegység milliószorosát; ~koncert* hangverseny nagy tömeg előtt; ~~~lomania~~ nagyzási hóbort, hatalmi téboly; ~~~rend~~ nagyméretű irány, világot elárasztó divat
megafon hangszóró, hangerősítő, szócső, hangtölcsér
megideologizál elméletet gyárt, biggyeszt vmihez, belemagyaráz vmi eszmerendszert; világnézeti alapon igyekszik megmagyarázni vmit
megkomponált, jól ~ **beszéd** jól felépített v. szerkesztett beszéd
megpróbál megkísérel, igyekszik, rászánja magát, szándékol, belevág, belefog, nekifog, hozzálát, nekilát, nekifeszül, nekigyürkőzik, megkockáztat, nekiveselkedik, vállalkozik
megreguláz ráncba szed, a körmére koppint, rendszabályoz, fegyelmez, zaboláz
melankólia mélabú, búbanat, ború, búskomorság, lehangoltság, levertség
melankólikus bánatos, bús, búbanatos, mélabús, búskomor, komorméla, komorgó U, borús, borongós, szomorú, réveteg, lehangolt, levert, örömtelen, reményvesztett, csüggedt, kedélytelen, rosszkedvű, (egyfajta) kedélybeteg, feketevérű
melanóma *orv* bőrelszíneződés, anyajegy; ~ **malignus** rosszindulatú, festékes bőrdaganat
melasz tömény, barna szörplé; cukorgyártás mellékterméke
melioráció, **meliorálás** talajjavítás
melodráma érzelgős színmű (zenekísérettel)
meló jiddis munka, teendő, tennivaló, vesződség; ~s munkás, dolgozó
melódia dallam
membrán vékony hártya, lemez
mementó emlékeztető (jelentős v. fenyegető dologra)
memoár emlékirat, személyes visszaemlékezés
memorandum beadvány, előterjesztés, emlékirat, folyamodvány, fölterjesztés, tájékoztató irat
memorizál bemagol, betanul, megtanul, észbe vés, emlékezetébe vés, (be)emléz, bevág, beszajkóz
memória emlékezet, emlékezőtehetség; adattároló befogadóképessége
menedzsel irányít, intéz; *nagyobb üzleti vállalkozást, főleg gazdasági, pénzügyi vonatkozásban megszervez; előadóművészeknek, sportolónak ügyeit intézi, érdekeit képviseli*
menedzser → manager
menedzsment → management
menstruáció havibaj, havi vérzés, virágzás
mentalitás észjárás, felfogás, gondolkodásmód, lelki alkat
mentálhigiéné lelki egészségügy, lelki egészségvédelem
mentor atyai jó barát, idősebb tanácsadó, pártfogó, nevelő
menü étlap, előre meghatározott ételösszeállítás, ételsor, étrend, teríték; választék (számítógépen)
menza étkező, üzemi étkeзде; tanulók, egyetemi hallgatók olcsó étkezője
meridián délkör, hosszúsági kör
meritokrácia érdemuralom MA; teljesítményelvű társadalmi rendszer, *ahol a tudás és szellemi kiválóság befolyásolja az állam vezetését, és az értelmiségnek hatalma van a közügyek irányításában*
merkantilis kereskedelmi, üzleti
Merkúr (bolygó) Szaporacsillag
messiás megváltó, üdvözítő
mester iparos, kézműiparos, szakember; szakértő, szaktekintély, műértő, művész; tanító, oktató
mesztie fehér és indián szülők gyermeke
metafizika természetfölötti, érzékeken túli világ tana, tudománya; *a bölcséletnek tapasztalaton túli*

és a dolgok végső okaival foglalkozó ága

metafora szókép, hasonlat, képes beszéd, képre átvitt értelem

metamorfózis átalakulás, átváltozás, alakváltoztatás

meteor hullócsillag

meteorológia időjárásban, időjárás megfigyelés, idővizsgálás, légkörtan; *~i-jelentés* időjárásjelentés

metil-alkohol faszesz; szintelen, erősen mérgező folyadék

metodológia módszertan (tudományos kutatásoké)

metonímia *nyelvt* szókép; *két fogalom érintkezésén v. kapcsolatán alapuló jelentésváltozás*

metódus mód, módszer, eljárás(mód)

metrika időmértéktan (költészetre és zenére vonatkozik)

metronóm ütemmérő

metropolisz világváros, anyaváros

metropolita főpap (a keleti keresztény egyházakban)

metró (párizsi, budapesti) földalatti, mélyvasút

média, médiák (latin egyes szám: 'medium', többesszám: 'media') tömegtájékoztatás, *sajtó, hírközlő, hírszolgáltató v. hírszóró közeg v. eszközök, tömegközlési és tájékoztatási eszközök (sajtó, hangcsatorna, képcatorna, világháló) összessége*

médium közvetítő; *a szellemhívők szerint közvetítő személy a szellemvilág és az emberek között; vegy közeg; → média*

migráció vándorlás, tömeges helyváltoztatás, áttelepülés, elköltözés; bolyongás, kószálás

migráns vándor(munkás), időszakos külföldi munkás; menekült

migrén (erős, féloldali, rohamszerű) fejfőrcs, főfájás, főhasogatás, fejfájás

mikádó japán császár (=fenséges kapu); japán társasjáték

mikádó felöltő; *rövid, kétsoros, rendszerint világos szövetből készült férfifelöltő; (katonai) felsőkabát*

mikológia gombaismeret, gombatan; *orv* gombás betegségek kór- és gyógytana

mikro- kis-, apró; *vmely alaplímértékegység egymilliomod része*

mikrofon hangvevő, hanggyűjtő MI

mikrokozmosz nagyobb egység kicsinyített mása, vetülete

mikroorganizmus alacsony szerveződési szintű lény JJ; → baktérium, vírus

mikroszkopikus görcsövi, parányi, nagyon kicsi, szabad szemmel nem látható

mikroszkóp görcső, paránylátó MI, részletlátó JJ; *igen erős nagyító hatású készülék szabad szemmel nem látható apró lények, elemek vizsgálatára*

mikrovilág kisvilág VL

mikró; *micro-wave (oven)* ang fn hévontó, hévzó ML, gyorsmelegítő, rövidhullámú sütő

mikróba apró lény, egysejtű lény

mikulás télapó

milió környezet, keret, kör

militarizál felfegyverez, fegyverrel ellát, felszerel

militáns harcoló, harcos, harcrakész; tevékenyen részt vesz egy mozgalomban, pártban

militcia felfegyverzett *polgárőrség*

millennium ezredév, ezeréves évforduló, ünnep; *Árpád bejövételének 1896-ban és Szent István koronázásának 2001-ben ünnepelt, ezredik évfordulója*

mimézis utánzás, mímelés, majmolás

mimika taglejtés, testbeszéd; *szính* arcjáték, néma arcbeszéd, némajáték

mimikri szín- v. alakutánzás; színlelt alkalmazkodás a környezethez

minaret imatorony (mohamedán)

mini- kicsi, kicsiny, kis, apró, cseppnyi, rövid, pici, picurka, pirinyó, pindurka, parányi, pöttöm; *~mális* igen kevés, a legkevesebb; *~mum* legalább, legalacsonyabb, legkevesebb legcsekélyebb (ár, bér, érték, fok, kereset, szám), alsó határ

miniatúra festett kép; kezdőbetű v. más dísz a középkori kéziratokban

miniatúr apró, parányi; kis méretű kép, műtárgy

miniszter tárcafő MI, tárcavezető; ~~~elnök~~ kormányfő
minisztérium tárca, kormányügysztyály
minuciózus minden kis részletre kiterjedően aprólékoskodó, pontos, kicsinyes, szörszálhasogató
mise istentisztelet (*katolikusoknál*)
miskulancia csalafintaság; izé, hogyishívják; zavaros keverék
misztérium titok, rejtély, hitrejtelem; titkos vallásos szertartás, *amit csak a beavatottak ismernek, és melyben más nem vehet részt*
misztifikáció ámoly U, ámitás
misztifikál szándékosan ámit, áltat, bújgat, ködösít, titkosít, félrevezet, megtéveszt; túlzottan eszményít, felmagasztal, rejtéllyel vesz körül
misztika, **miszticizmus** *hit a természetfeletti és az érzékeken túli erőkben, és abban, hogy ilyen erőkkel közvetlen kapcsolatba léphetünk*
misztikum titokzatosság, rejtélyesség, sejtelmesség
misztikus rejtélyes, rejtelmes, titkos, titokzatos, titokteljes, talányos, sejtelmes, fátyolos, leplezett, homályos, ködös, átlátszatlan, kifürkészhetetlen, megmagyarázhatatlan, kiismerhetetlen, megfejthetetlen
misszionárius hittérítő, hitszónok, hiterjesztő, hithirdető, hitküldér U, igehirdető
misszió képviselő, kiküldött szakértőcsoport, küldetés, megbízás, megbízatás
mitikus mesebeli, mesés, hitregén alapuló, mondai
mitológia hitregetan
mixel kever, italokat állít össze, ögy(el)ít, egyvelít
mixer italkeverő (edény v. személy); hangkeverő berendezés
mizantrop emberkerülő, embergyűlölő
mizéria baj, kellemetlenség, nyomorúság, szükség, ínség
mizerábilis nyomorúságos, nyomorgó, szárnalmas, siralmas, szűkölködő; szerencsétlen, boldogtalan; silány, gyatra, gyarló, hitvány, selejtes, értéktelen, szegényes, ócska, rossz, vacak, olcsó
mímel színlel, tettet, utánóz, úgy tesz mintha
mínusz kivonva, *nullánál*, a semminél kisebb értékű; pl. -7 fok = hét fok fagyponat alatt, hét fok hideg; hiány
mísz *jiddis fn* rossz kedv, botkedv, fakedv, kőkedv, seked, unalom, unottság, lehangoltság; ~~~e van~~ ~~vmitől~~ viszolyog vmitől, nincs kedve vmihez; *mn* kedvetlen, lehangolt, unott; nem tetszetős, nem kívánatos
mítosz hitrege, mesés elbeszélés; *melyben természetfölötti lények, hősök természeti és társadalmi jelenségeket idéznek meg; vmire vonatkozó, a hétköznapi tapasztalás szintjét meghaladó ismeretek összessége*
mób aljanép, aljnép, csajva(dék) N
móbil mozgó, mozgékony, ingó (vagyon), elmozdítható; ~~~telefon~~ hordozható távbeszélő, marok(táv)beszélő v. -hívó, tenyér(táv)beszélő MA, zsebtávbeszélő, személyhívó
mobilitás mozgás, mozgási képesség, mozgékonyaság; mozgathatóság; (társadalmi) átrétegződés
mobilizál megmozgat, buzdít, bátorít, biztat, lelkesít, serkent, sarkall, sarkantyúz, rábeszél, rávesz, rábír, felhív (vmire); *orv* (óvatosan) 'bemozgat' fekvő beteget; *kat* mozgósít, fegyverbe szólít, behív, hadba hív, besoroz, toboroz; *ker* ingatlan vagyont pénzzé tesz, ingóvá változtat
modell egyedi ruhadarab; élő minta, eszmény, mintakép; *tud* leképezés VL; ~~~ez~~ leképez, *hasonmást készít tárgyakról, főleg hajóról, repülőgépről, vasútról és más közlekedési eszközről, rendszerint kicsinyítve*
moderál mérsékel, tartóztat csökkent, korlátol, enyhít, fékez, lassít; vezet (megbeszélést, tárgyalást, vitát); felügyel, pl. levelezést egy-egy világhálócsoporton belül; ~~~ja magát~~ ~~magát~~ türtózteti magát, uralkodik magán
moderátor vitavezető; kerekasztal-beszélgetések v. a világhálón folytatott viták irányítója, vezetője
modern haladó, korszerű, korunkbeli, mai, új; legújabb
modernizál korszerűsít, új követelményeknek megfelelővé tesz; felújít; ~~~ás~~, **modernizáció** korszerűsítés, (fel- v. meg)újítás, újjáalakítás, újjáépítés, újjászervezés

módi divat; ~s divatos
modifikál módosít, (meg)változtat
modul egység, egyed, elem; *szabályos, meghatározott méretű és minőségű elem, ilyenekből összeállítható berendezés, gép szabványos méretű egysége*
moduláció hanglejtés
modulát hangnemet, hangszint, hanglejtést változtat
modus vivendi lat áthidalás, egyeztetés; *két fél ellentétes érdekei között úgy, hogy mindegyik tovább élhessen*
modusz mat leggyakoribb érték
molekula (anyag)szerkezeti egység JJ, vegyületi egység MI, szerkegység, vegyegység MA, tömecs, parány BP; *az anyagnak a vegyi sajátosságait még megőrző legkisebb része; → atom*
molesztál alkalmatlankodik, terhére van, nem hagy nyugton vkit, zaklat
molett gömbölyded, telt idomú, duci, dundi, párnás, kövérkés (nő)
momentán egyelőre, jelenleg, e pillanatban, pillanatnyilag
momentum mozzanat, rész(let); tényező, elem; *fiz nyomaték*
monetáris pénzügyi, pénzzel kapcsolatos, anyagi
monitor képernyő (számítógépé), jelzőberendezés, irányító, útmutató (hajó, személy), megfigyelő (szavazáson); (hang/kép) vevőkészülék; ~~~ing~~ **rendszer** megfigyelő rendszer (Tisza szennyezése kapcsán); ~**ezés** folyamatos észlelés, megfigyelés, nyomon követés
monogámia egynejűség, egyférjűség, eggyel-nász
monogram névkezdőbetűk, névbetűk, névelőbetű, névjelzés, kézjegy
monográfia (rész)tanulmány, tudományos mű, értekezés, *mely szűkebb tárgyra vonatkozó kérdést kimerítően elemez, megvitat*
monokli fél(szem)üveg TG
monokultúra egyoldalú, egynövényű mezőgazdaság; *egyfajta növény éveken át nagy területen való termelése (sokfélelenség ellentéte)*
monolit egy darabból vésett v. készített hatalmas emlékkő, oszlop; ~**ikus** egytömbű, megbonthatatlantul, szorosan egységes, egybetartozó, egységesített (szerkezetű, gondolkodású)
monológ önmagához szóló beszéd; magánszám, egyszemélyes jelenet, egyszemélyes mondóka, egyszemélyes társalgás, egyszemélyes vita, egyszemélyes vidám előadás
monopol- egyedárúsítással, tőkeuralommal kapcsolatos, arra vonatkozó; ~**helyzet** egyeduralmi, fölény- v. erőhelyzet, kizárólagosság
monopólium óriásvállalat, egyedüzet, egyeduralkodó vállalat, *mely versenytársak hiányában uralkodó helyzetben nagy nyereséggel működik, a tőkét és a termelést összpontosítja, a versenyt korlátozza, ezért romlik a termékek minősége s az árak emelkednek; kiváltságos uralkodó helyzet*
monostor barátok lakhelye, apátság, zárda
monoteista fn egyistenhívő; *mn* egyistenhiten alapuló
monoton egyhangú, gépies, szürke, unalmas, változatosság nélküli
monotónia egyhangúság, egyformaság, unalmasság; ugyanazon a hangmagasságon való, változtatása nélküli szövegénekklés
monstrum idomtalan, ormótlanul nagy építmény, szerkezet; szörnyeteg
montázs összeollózott kép; *különböző rajzok, képrészletek összeállítása egy művészi egészé*
monumentális hatalmas, nagyszabású, nagyszerű, fenséges, méreteivel lenyűgöző
moralitás erényesség, erény, erkölcs, erkölcsiség, erkölcsőség
moralizál erkölcsre okít, tanít, erkölcsről ad elő, erkölcsösködik, papol, szónokol
moratórium (fizetési) haladék, halasztás
morál erkölcs, erkölcsi szabály, erkölcsstan, erkölcsi tanulság; ~**is** erkölcsi, erkölcsstani, erkölcsös, becsületes, tisztességes, helyes, jó
morbid beteges hajlamú, torz felé hajló, kóros
morféma *nyelvt* szóelem (tő, képző, rag)
morfin, **morfium** szundék U

morfológia alaktan; *nyelvt* (szó)alaktan, nyelvi szerkezet tana
morfondíroz átgondol, fontolgat, latolgat, meghány-vet, mérlegel, megrág, rágódik, tanakodik, tép-elődik, töpreng, tünődik
mormota hétalvó
morózus kedélytelen, örömtelen, komor, mogorva, morcos, búvalbélelt, gondterhes, rosszkedvű
mortalitás halandóság, halálozási arány(szám)
motel (= *motorist's hotel*) országúti (vendég)fogadó, szálló MA; *gépkocsival utazóknak az országút mentén épült olcsó szállás*
motiváció indíték, indokolás, a cselekvés kiváltói, ösztönzői
motivum indítóok, cselekvés mozgató tényezője, rugója; alapgondolat, vezérlő eszme; *olyan meglátás v. részlet, melyre vmely irodalmi mű v. műrészlet felépül*; ismétlődő díszítő elem
motor gép (hajtó, meghajtó), hajtógép, erőgép; hajtóerő, mozgatóerő, lelke, szíve vminek
mottó alapgondolat, értelem (vminek), indíték; jelige, jelmondat
mountain-bike *ang* hegyi kétkerekes, kerékpár, hegyi bika
mozaik kirakott kép; apró csempe; egyveleg; rész(let), töredék; ~szó összeállított szó (szótagokból v. kezdőbetűkből)
muff karmantyú, kézmelegítő; *műsz* csőkarima, csőkötés, csőbilincs
multikulturális több nemzetiségű, kevert műveltségű (oktatás); *rendszerint az egyik vagy másik kárára és a különbségek eltörlésének szándékával*
multimédia többféle megjelenítési, közlési mód (szöveg, hang, kép, rajz) együttesen; vegyes hordozók
multinacionális soknemzeti, többnemzeti, több országra, nemzetre kiterjedő, nemzetek feletti (vállalat); nemzetközi
multiplex többszörös (berendezés, továbbító eljárás, távíró); több termes mozi; *mn* összetett, többszörös, sokrétű
multipoláris több sarkú, nyúlványú v. központú
mumifikál hullát, tetemet tartósít, bebalzsamoz
mumpsz, **mumpsz** *ang fn* járványos fültőmirigy-gyulladás
municipális helyhatósági, városi önkormányzathoz tartozó
muníció lövészer, lőszer, hadianyag készlet
muskáti → geranium
muskéta kanócos puska
mustrál nézeget, végignéz, végigmér, szemügyre vesz, vizsgálgat, szemlél, számba vesz
muszaj *ném* kell, szükséges, kénytelen, kényszerül vmire
muszkl *ném* izom, különösen a felsőkar kétfejű izma
mutáció másulás MA, változás, (természettani, fejlődéstani) másulat KI; az öröklött anyag hirtelen megváltozása
mutál másul, vált a hangja; *a serdülő fiú hangja megváltozik*
muzeális gyűjteménybe való, maradandó értékű (műalkotás); ócska, idejétmúlt
muzikál, **musicál** *ang fn* látványos, rendszerint mai tárgyú énekes, táncos színmű, zenés darab, zenejáték
muzsikál ige zenél, játszik, zöngicsél
múmia aszthulla; *természetes v. művi módszerrel tartósított tetem*
múzeum tárlat, régiségtár, gyűjteménytár
múza művészetek és tudományok kilenc ógörög istennőjének egyike
múza költői ihletet adó személy, ihlető